

IŠ MANO KELIONĖS SLA REIKALAIS NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIUS APLANKIUS

Rašo POVILAS P. DARGIS, SLA Prezidentas

Pavasariui įpusėjus, gegužės 1 d., šeštadienį Už 45 minučių jau buvau Bostono aerodrome. Čia iš Worcesterio atvykęs manęs laukė J. Krasinskas, I. Pigaga ir Julius Svikla. Man buvo malonu su jais užsukti į "Keleivio" redakciją, kur teko pasikalbėti organizacijos reikalais su redaktorium J. Sonda. Malonu man čia priminti, kad dar būdamas Lietuvoje pažinau jo šeimos narius, jų tarpe jo sesutę Akvilę, su kuria teko kartu lankyti gimnaziją.

Su mieliais bostoniečiais

Iš Pittsburgho išskridau gegužės 1 d., šeštadienį Už 45 minučių jau buvau Bostono aerodrome. Čia iš Worcesterio atvykęs manęs laukė J. Krasinskas, I. Pigaga ir Julius Svikla. Man buvo malonu su jais užsukti į "Keleivio" redakciją, kur teko pasikalbėti organizacijos reikalais su redaktorium J. Sonda. Malonu man čia priminti, kad dar būdamas Lietuvoje pažinau jo šeimos narius, jų tarpe jo sesutę Akvilę, su kuria teko kartu lankyti gimnaziją.

Padėkojus redaktoriumi už jo ir "Keleivio" palankumą ir rėmimą Susivienijimo, apleidome redakciją. Man buvo didelė staigmena, kad mūsų vaivorykštinis ir auto savininkas J. Svikla, vietoj tiesiai važiuavęs į Worcesterį, privežė mus visai netoli nuo "Keleivio" esančių Sandaros namų. Čia įėjus išvydau visą eilę mūsų SLA ir kitų organizacijų veikėjų. Buvau pakviestas prie bendrų užkandžių.

Buvo labai malonu su bostoniečiais ir apylinkės veikėjais pasikalbėti mūsų organizacijos reikalais. Taip pat norėjau išgirsti iš jų naujų minčių bei sumanymų.

Po gardžių vaišių - pietų, P. A. Andriulionis susirinkusių vardu paprašė tarti vieną kitą žodį. Kalbėdamas priminiau, kad jūs, čia susirinkę, esate mūsų žymūs veikėjai. Jums tenka kuopose ir nariuose palaikyti gerą nuotaiką ir gerus norus. Juk mums visiems yra žinoma, kad kaip pilis netaisoma pradeda griūti, ir ugnis nekurstoma gesta, taip mūsų kiekviena organizacija neremiamą menkėja. Visi, kurie dirbame Susivienijimui, turime jį palaikyti, visada skatinti lietuvius stoti į SLA ir žiūrėti, kad jau esą nariai išsilauktytų geram stovyje ir ragint juos dalyvauti lietuviškame veikime.

Visur ir visada turime parbrėžti, kad mes, lietuviai, atskirti nuo savo gimtojo krašto, kaip šaka nuo kamieno, tik tada galėsime išsilaikyti, jei busime susiorganizavę į tvirtą ir pajėgią organizaciją, kokia yra Susivienijimas. Visur ir visada kalbėdamas priminiau, kad vien tik jau patirtiniais sumetimais lietuvius turėtų priklausyti Susivienijimui. Anksčiau ar vėliau SLA turės pavaduoti kad ir geriaus, bet laikiną pobūdžio organizaciją. SLA turėdamas tvirtą užnugarį — tukstan-

JAV KONGRESAS PRIĖMĖ REZOLUCIJĄ BALTIJOS KRAŠTŲ LAISVĖS REIKALAIS

JAV Atstovų Rumai vienu balsais (298 už, prieš nė vieno) birželio 21 d. priėmė rezoluciją (R 416), kuria konstatuoja, jog:

1) Sovietų Rusijos vyriausybė Estijos, Latvijos ir Lietuvos žmonėms prievarta atėmė teises, kurias laidoja Jungtinių Tautų charta;

2) Baltijos kraštuose tebevykdomos gyventojų deportacijos.

Todėl Atstovų Rumai nutarė raginti JAV prezidentą sukelti pasaulio opiniją Baltijos valstybių teisėm atstatyti ir kad jis atkreiptų Jungtinių Tautų dėmesį į apsisprendimo teisių pateigimą Baltijos kraštų gyventojams.

Štai pilnas rezolucijos turinys angliškai:

R. 416

Whereas the subjugation of peoples to alien subjugation, domination, and exploitation constitutes a denial of fundamental human rights, is contrary to the Charter of the United Nations, and is an impediment to the promotion of world peace and cooperation; and

Whereas all peoples have the right to self-determination by virtue of that right they freely determine their political status and freely pursue their economic, social, cultural and religious development; and

Whereas the Baltic peoples of Estonia, Latvia, and Lithuania have been forcibly deprived of these rights by the government of the Soviet Union; and

Whereas the government of the Soviet Union, through a program of deportations and

resettlement of peoples, continues in its effort to change the ethnic character of the populations of the Baltic States; and

Whereas it has been the firm and consistent policy of the Government of the United States to support the aspirations of the Baltic peoples for self-determination and national independence; and

Whereas there exist many historical, cultural, and family ties between the peoples of the Baltic States and the American people; be it

Resolved by the House of Representatives (the Senate concurring) that the House of Representatives of the United States urge the President of the United States —

a) To direct the attention of world opinion at the United Nations and at other appropriate international forums and by such means as he deems appropriate, to the denial of the rights of self-determination for the peoples of Estonia, Latvia, and Lithuania, and

b) To bring the force of world opinion to bear on behalf of the restoration of these rights to the Baltic peoples.

Rezoliuciją pasiūlė atstovas John S. Monagan (D. Conn.).

Tokios rezolucijos priėmimas yra didelis laimėjimas Lietuvos laisvinimo kovoje. Mes galime džiaugtis, kad tylos ledai apie Baltijos valstybių okupaciją yra laužomi. Lietuvos nepriklausomybės atstatymo klausimas, jos 25 metų pagrobimo sukaktyje, išskyla daugiau į viešumą ir įgauna naują eiga.

kiečius ir Pietų Vietnamo vadus.

Taip pat komunistai keršto sumetimais nužudė JAV kary Bennett, paimtą į nelaisvę.

— Žuvo 81 JAV kariai, nukritus lėktuvui, kuris skrido iš Los Angeles Hanolulu kryptimi.

— Afrikos - Azijos kraštu konferencija atidėta rudenii. Konferencija turėjo įvykti šią savaitę Alžyre, bet ten perverto kelis pasikeitus vyriausybei, ji buvo nukelta.

— Raud. Kinija savo nota Anglijai atmetė premj. Wilsono siūlymus dėl taikos Vietnamo ir atsisakė priimti jo delegaciją. Wilsono taikos iniciatyvą atmetė taip pat ir sovietai ir Šiaur. Vietnamas. Jie kartoją seną giesmę, kad pirma amerikiečiai pasitrauktų iš Vietnamo.

— San Dominge sukilėliai puolė ir apšaudė amerikiečių karius. Tyrinėjimo komisija nustatė, kad susišaudyme žuvo 16 asmenų, kurių tarpe yra 4 juntos kariai.

— Vokiečių dienr. "Staats Zeitung und Herald," išinaš New York, birželio 22 d. numeryje atspausdino platesnį straipsnį apie Sov. Rusijos Baltijos kraštų okupaciją, kuri jau tęsiasi 25 metus.

— Jungt. Tautos Vietname turi rasti taiką, taip pareiškė JAV prez. Johnson savo kalboje, kurią jis pasakė San Francisco minint Jungt. Tautų įsteigimo 20 metų sukaktį.

Prezidentas pažadėjo remti kiekvieną iniciatyvą, kuri bus padaryta taikai pasiekti.

— Egiptiečiai sukėlė džiaugsmo demonstracijas, kai sovietai į jų uostą Alexandria atvežė 8,845 tonus kviečių, pirktus Australijoje. Valandų anksčiau laivas "Sabrina" atvežė į uostą egiptiečiams Amerikos 24,000 tonų kviečių, bet niekas dėlto nerodė jokio džiaugsmo.

PRIES CEKŲ STUDENTUS

Cekoslovakų partinis organas "Rude Pravo" RFE žiniomis, pastaruoju metu smarkiai puolė čekoslovakų studentus, nes jie esą "nesubrendę." Pagal laikraštį, gegužės pirmosios iškilnių eisenoje ty studentų laikysena buvo "ekstravagantiška." Studentai eisenoje per daug juokavę, jų šukiai buvę politiškai nesubrendę, vietomis truko takto bei skonio.

Vis dėlto, pagal minėtą leidinį, gegužės pirmosios šventę tenka vertinti "pozityviai." (ELTA)

ALT posėdy išklaustas Baltijo komiteto švedijoj prašė — prof. B. Nerman ir prof. A. Horn apie jų sudarytą planą ir visą eilę užsimojimų kelti Lietuvos ir kitų Baltijo kraštų išlaisvinimo reikalavimus. Nutarta palaukti su tuo komitetu glaudžius ryšius ir drauge su VLIKu paremti jų veiklą finansiniais.

REIKALAUKIT APLIKACIJŲ NAUJIEMS NARIAMS ĮRAŠYTI

Vajaus darbai visada yra reikalinga turėti tam tikrą atsargą aplikacijų. Jomis aprūpina SLA rasti pranešus jai, kiek ir kokių aplikacijų norima gauti. Tai SLA veikėjai ir organizatoriai yra prašomi reikalauti aplikacijų naujiems nariams įrašyti. Jos greitai bus pasistos gavus jūsų pranešimą. Kreipkitės į SLA centro šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30th St., New York, N. Y. 10001

PRIMINIMAS DUOKLIŲ REIKALU

Pasibaigus birželio-June mėnesiui, tenka priminti SLA nariams, mokantiems duokles pesmečiais, jog dabar jau laikas jas mokėti už antrąjį pusmetį. Iš anksto sumokėję duokles išvengsime galimo suspendavimo, o taip pat palengvinsime kuopų finansų sekretoriams darbą.

Only \$3.00 for \$1,000 INSURANCE

UNUSUALLY LOW TERM INSURANCE RATES ARE OFFERED BY THE LAA

CHILDREN from date of birth to age 16
JUVENILES from age 16 to 25

\$1,000 life insurance to age 16—\$3.00 annually
Age 16 to 25 only \$5.01 annually.

Endeavoring to draw the younger generation into a Lithuanian organization, the LAA introduced this low rate term insurance.

Protect your children, grandchildren and young relatives with this inexpensive essential type of life insurance.

307 W. 30th Street, New York, N. Y. 10001
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

KREIPESI Į JUNGŲ TAUTAS IR VYRIAUSYBES

Ryšium su Sov. Sąj. agresijos prieš Baltijos valstybes ir su Baltijos valstybių laisvės kovų 25 metų sukaktimi, Pavergtųjų Europos Tautų Seimas birželio 17 d. išsiuntė Jungt. Tautų nariams, laisvojo pasaulio vyriausybėms ir spaudai tokio turinio pareiškimą:

Prieš 25 metus, 1940 birželio 15-17 d., sovietų kariuomenė įsibrovė į Estiją, Latviją ir Lietuvą. Tuo veiksmu Sov. Sąj. vykdydama Molotovo-Ribbentropo slapta susitarimą pasidalint Baltijos valstybes ir Lenkiją, sulaužė su trim Baltijos kraštais savo pasirašytas taikos ir nepuolimo sutartis. Laisvos ir klestinčios Baltijos valstybės buvo prievarta įjungtos į kolonijinę sovietų imperiją.

Kaip ir vadinamuose satelituose kraštuose, sovietiniams prispaudėjams bei Maskvos statytiniams nepavyko palaukti pavergtųjų estų, latvių ir lietuvių pasipriešimo dvasios. Viešais sukilimais ir partizanine kova praėjusiame dešimtmetyje ir pasyvia rezistencija šiandien Baltijos tautų savo kovą už laisvę tebe tęsiasi.

Baltijos valstybių byla, lygiai kaip ir kitų sovietų pavergtųjų tautų bylos, tėra dalis antrojo pasaulinio karo neišspręstų klausimų, reikalau-

jančių skubaus sprendimo susitinkamai su per karą ir pokario Sov. Sąj. ir Vakarų galybių padarytais pažadais bei iškilmingais įsipareigojimais, o taip pat sutinkamai su J. Tautų nuostatais ir visuotinai pripažinta apsisprendimo taisyklėmis. Todėl Estijos, Latvijos ir Lietuvos byla priklauso tarptautinių konferencijų ir Jungtinių Tautų darbotvarkėi.

Betarpiška laisvojo pasaulio politinė ir diplomatinė parama pavergtoms Baltijo tautoms yra ypač skubi šiandien dėl nesiliaujančio rusinimo bei sovietinimo. Baltijos kraštams yra paneigtos net išvysinės apraiškos nepriklausomybės, o sovietų okupacinė valdžia skubina kolonizavimo vyksmą.

Komunistinės sprespaudos dešimtmečiai Rytų ir Vidurio Europoje išugdė naują pavergtųjų tautų solidarumo dvasią. Estai, latviai ir lietuviai savo kovoje šiandien neveni. Jie turi Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Rumunijos ir Vengrijos simpatijas, supratimą ir moralinę paramą. Pavergtųjų Europos tautų valios ir siekių vienybė yra galinga jėga kelyje į laisvą Europą, apsijungusia savo natūraliose ribose — Europoje, kuri neįsivaizduojama be laisvos Estijos, Latvijos ir Lietuvos. ELTA

Tėvynė

Lithuanian Weekly
Published Every Friday
by the Lithuanian Alliance
of America

ANTANAS SODAITIS
EDITOR
BERTHA PIVARONAS
MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States \$4.00
To Foreign Countries \$5.00
397 West 30th Street
New York, N. Y. 10001
Tel. LACKAWANNA 4-5529

SLA kuopų pranešimai ir skubūs
raštiniai pranešimai reikia siųsti ne
vėliau, kaip prieš savaitę, laikraš-
čio numeriu išlaikant.

Keičiant adresą, būtina pranešti
senais adresu ir nurodyti naujo
adreso pašto zonos numerį.
Už skelbimų turinį redakcija
neatsako.

ŠUVIS PRO ŠALI

Redaktorius Vyt. Širvydas, garsindamas artėjancią "Vienybės" (No. 18) 80 metų sukaktį, neseniai teikėsi užsiminti, kad ir abu Susivienijimai ruošiasi tokias sukaktis minėti. Tačiau savo rašiny, stabtelėjęs ties SLA, kažkaip rugščiai apie jį atsiliepią. Esą, buvo laikai, kada Susivienijime "vyko aistringos srovių kovos," "virė įvairi agitacija." "Šiandien mūsų Susivienijime, palyginti, ramu. Srovinių aistrų, tarytum, nėra, ramu ir Tėvynės laikraštyje."

O štai kaltinimas Tėvynėje — "Kai anąsyk dabartinę Tėvynę aplankė E. Sulaitis, jį žinutę pateikdamas, net "nežinojo," kad svečias yra vienas Vienybės redaktorius! O ir dabar kažin ar žino, kad Vienybė gimė tais pat metais kaip SLA?" — ironizuoja V. Širvydas.

Zinom daugiau nei kada "Vienybė" gimė. Zinom, kaip "Vienybė" atkakliai ir drąsiai kovojo už mūsų tautos teises caristinės priespaudos laikais, kada laikraštį redagavo Juozas O. Širvydas ir kiti žymūs lietuviai patriotai. Tada laikraštis nei gundė nei pirošė bendradarbiavimo su okupantu kultūrinį mainų priedanga.

Tėvynė neturi tikslu pakenkti E. Sulaitio redaktoriaus titulu, tik de ja, iš kur Širvydas ištraukė, kad Sulaitis lankėsi Tėvynėje? Nei jis "anąsyk" lankėsi, nei Tėvynė pateikė tokia žinutę.

Dar keisčiau, jog V. Širvydas pasigenda Susivienijime "aistringos srovių kovos." Savo laiku pats V. Širvydas kitaip samprotavo. Knygoje "Juozas O. Širvydas," kuri buvo išleista 1941 metais, autorius V. Širvydas, rašydamas apie Susivienijimą, perdavė tokią savo tėvo nuomonę:

"Susivienijime, sako, per daug gudraus politikavimo, didelio riksmo, savo naudos įsiekimo ir pataikavimų srovei." Taigi, atrodo, kad autorius tada sutiko su savo tėvo nuomone, o dabar įsigėdė "srovių kovos."

Vyt. Širvydas turėtų suprasti, kad Amerikos lietuvių srovių kovų gadinė jau yra praėjusi. Šiuo metu visų pažūrų lietuviai dariniai veikia ALTe, VLIKe, BALFe. Tai kuriems galams partinės rietenos turi vykt Susivienijime, kuris dargi nėra jokia srovinė ar politinė organizacija. Jį yra susispietę įvairių srovių lietuviai, tačiau ne erzeliai kelti, o sutartinam darbui.

Tik darnus lietuvių sutarimas ir visų srovių sveika pažūra į Susivienijimą priside-

NAUJ. ANGLIJOS LIETUVIUS APLANKIUS

(Tęsa iš 1 pusl.)

kuopos turėtų duoti bent 20 nuos, savo dabar turimų narių.

Zinome mes ir tai, kad patraukti narius į SLA, mes turim jiems duoti ką nors daugiau negu duoda apdraudus kompanijos. Tiesa, mes turime moksleivių, našlių našlaičių, tautos reikalams fondus. Yra būtina turėti, kaip turime dabar, poilsio — recreation vietą Atlantic City, N. J. Jį ir dabar atvyksta organizatoriai ir šiaip nemaža lietuvių, kurie vėliau taps SLA nariais. Čia atvyksta ir laiko konferencijas mažlietuvių ir kitos organizacijos. Atvyksta ir nemaža jaunimo. Mes tokį centrą turime turėti ne tik Atlantic City, bet ir kitose vietose, kur mūsų tautiečiai, SLA nariai, galėtų žiemą ir vasarą susitikti, vieni kitus arčiau pažinti, o taip pat pasisėdėti.

Dar gana ilgokai šnekučiavomės, įvairiais klausimais ir jau buvo vėloka, kai skirstėmės nakvynei.

Daug svečių atsilankė j banketą

Rytojaus dieną, 2 val. po pietų, puikiame ir moderniame kame naujai pastatytame lietuvių name, prasidėjo SLA 57 kuopos ir Sandaros banketas. Svečių prisirinko pilna salė. Visi buvo vaišiniai įvairiais skanėsiams. Puikiai dainavo Jonas Sabaliauskas ir Ona Dirvelienė. Akompanavo Marijona Meškienė. Smuiku pritarė Jonas Dirvelis.

Po koncertinės dalies man teko pasakyti kalbą. Savo kalboje pastebėjau, kad SLA yra lyg Lietuvos respublika svetimoje draugingoje žemėje. Ir tikrai SLA jungia visus lietuvius kaip motina tėvynė.

Malonu man buvo pasveikinti brolius lietuvius susispietusių j Worcesterio SLA kuopą. Gražių ir didelių darbų yra atlikę šios kolonijos lietuviai ir čia galima pajusti lietuviybės dvasią, lyg gimtoje žemėje. Vietos SLA kuopa yra stipri lietuviybės palaikytoja ir jai priklauso nemažai nuopelnai tautiniame ir kultūriname judėjime.

Šios kolonijos lietuviai aktyviai dalyvauja ir vietiniame politiniame gyvenime. Jiems reikia pripažinti kreditą, kad ir jų pastangomis lietuvis, SLA nario I. Pigagos sunus Vytautas Pigaga, yra išrinktas Mass. valstijos senatorium. Taigi, SLA 57 kuopa yra gyva ir savo gražiais darbais. Priminiau, jog SLA per 80 metų išaugo ir subrendo, lyg Lietuvos laukų ar girių ažuolas. Tačiau mes dabar visi turime žiūrėti, kad tas mūsų užaugintas medis žaliuotų ir bujotų.

Taip Susivienijimas išaugo vispusiai tvirtu tik todėl, da prie jo išsilaikymo.

V. Širvydas dar apgailestauja, kad SLA seimas j redaktorių nepasikvietė seno ateivio. Tuo Vyt. Širvydas dar kartą parodo savo priešišką nusistatymą ir neapykantą naujai atvažiuosiams, nors tie "naujieji" Amerikoje yra išgyvenę nemažiau 15 metų. Tenka patikslinti, kad seimas ne kviečia, o renka redaktorių. Taip pat Susivienijimas, kaip jo vadovybė yra ne kartą pasakius, neskirto organizacijos narių j "senosius" ir "naujusius" ateivius, o visus kviečia prie darbo.

Atrodo, kad V. Širvydas ypač nutoles nuo šių dienų SLA reikalų giesnio supratimo ir savo rašiniu šauna pro šalį,

kad jo pagrinduose glūdi kita galybė, t. y. mūsų visų širdžių didžioji meilė lietuvibei ir tautai.

Jei meilė yra stiprybės pamatas, tai darbai ir uolumas buvo toji liepsna, kuriai degant vystėsi, augo ir stiprėjo mūsų tvirtoji pilis — Susivienijimas.

Dar priminiau SLA atliktus darbus mūsų kultūriniam, tautiniame bei politiniame gyvenime. Nurdžiau Susivienijimo finansinę pagalbą teiktą Lietuvai, jai atsistatant ir atkuriant nepriklausomybę. Taip pat priminiau, jog šiemet sukanka 25 metai sovietinės vergijos. Tas ketvirtinėjimas simtmečio pareikalavo iš mūsų tautos didelių ir kruvinių aukų. Tik atsiminkime nukankintus kalėjimuose, masybius trėmimus, išteriotas ir sudegintas sodybas, atimtus ukius, išdraskytą valstybę, tautos kurybos ir istorijos klastojimą.

Mūsų tautos nuostoliai yra milžiniški ir kančios nežmoniškos. Vergaujantieji broliai tėvynėje negali nei žodžio prabilti, ar save apginti. Todėl jie deda dieles vilčius j mus, Amerikos lietuvius, senus kovotojus. Mes laisvę gyvendami turime jų ir savo vardu kovoti už mūsų tautos išlaisvinimą.

Šiandien visos patriotinės lietuvių organizacijos, taigi ir SLA, esame nariai bendros organizacijos Amerikos Lietuvių Tarybos. Šis tarpsrovinis veiksnys atkakliai kovoja ir rupinasi netik lėšų telkimu Lietuvos laisvinimo reikalui, bet budi ir daro pastangas Lietuvai atstatyti.

Baigiant dar kartą pabrėžiau, kad šioje žutbutinėje kovoje už tautos laisvę, mes turime nepaluoti ir tvirtai tikėti, kad kova bus laimėta ir Lietuva bus laisva.

Po savo kalbos SLA vardu įteikiau garbės ženklelius pasižymėjusiems SLA veikloje šioms uoliams veikėjams: Vincui Mitrikui, M. Zemaitei-čiui ir Juozui Krasinskui.

Tolimesnę programą labai sumaniai pravedė Salavėjus, na, o bendrai visukuo rupinosis n-mulstamas veikėjas Juozas Krasinskas.

Turėjau progos pasikalbėti su šerifu S. Bujanauku, J. Radzivičium ir Ged. Svelniu iš Ansonijos, Conn. Čia buvo Antanas ir ponis Zimkai, Pr. Petrusis iš New Haveno. Iš Bostono apylinkių — A. ir O. Siugzdai, R. ir V. Žukevičiai, Audiečiai, Zokai, O. Gegužienė, J. Tumavičienė su dukrele Mickuniene.

Turiu priminti, kad be aukščiausių jau minėtų, daug prisidėjo prie šios dienos pasisekimo Jonas Stankevičius, Ignas Pigaga, Vincas Ašmenskas, Petras Kraunelis, Aleksas Zvaliauskas, Jonas Joničas, K. Ziurlis, P. Nagonis, J. Karazija, Dvareckas ir daug kitų, kurių visų pavardžių nei neprisimenu. Bet negaliu praleisti nepamintėjęs darbėčių moterų, kurios taip nuostolius turime žiūrėti, kad tas mūsų malonu sutikti: J. Lendraitienę, Rožę Jušinskienę, Oną Silinskienę, Uršulę Dudienę, Oną Joslen — Gatavekaitę, V. Vi-raitienę ir jos dukrą Lendraitienę ir O. Sutkienę.

Teko ir jaunesniosios kartos matyti ir su jais kalbėtis: Zidžiunai, Dabrilai, P. Stanelis, J. Ploskis, K. Jakimaitis, E. Sinkėvičius, Vyt. Prapolenis, Julius ir Bronė Svikalai ir daug kitų.

Buvo malonu ir gera pabuvoti tarpe taip mielių ir artimų Worcesterio lietuvių. Penktą valandą turėjau sėsti j or-

Chicago, Illinois

SLA 129 kuopos susirinkimas įvyko birž. 6 d. Atidarė pirmininkė U. Zemaiteienė. Dalyvavo visa valdyba, išskyrant tikslai vicepirm. F. Stacionį. Protokolas pereito susirinkimo priimtas be pataisų. Finansų sekretorė reportavo, kad sergančių narių neturim, visi nariai yra pilnai užsimokėję duokles.

Padarytas pranešimas iš SLA 6 apskr. veiklos — apie jaunų talentų kontestą.

Nutarta vasarą susirinkimų nedaryti. Kada įvyks susirinkimas, bus pranešta vėliau.

J. G.

Forest City, Pa.

Netekom ilgametės narės

Bal. 27 d., po trumpos ligos mirė Agnieška Dakauskienė, ilgametė SLA narė. Priklausė Susivienijimui apie 50 metų.

Paliko 4 sunus ir daug anukų. Vyras Kostantas mirė prieš 10 metų.

Agnieška buvo palaidota su bažnytinėmis apeigomis, šv. Antano kapinėse.

O. Nenuvienė

Waterbury, Conn.

Praymas SLA kuopoms Conn. valstijoje

SLA 4 apskrities tradicinė gegužinė įvyks rugpjūčio 1 d., Belleview Grove parke, Waterbury. Apskrities sekretorius visada parašydavo specialius kvietimus kuopoms, tačiau dabar sekretorius, dėl įvairių priežasčių vargiai ar galės parašyti.

Todėl kuopos palaikykite šį viešą prašymą kvietimu ir renkitės gausiai dalyvauti mūsų metinėje pramogai. Pasitarę organizuokite specialius būsus ar kitais būdais atvykit j mūsų šventę.

Kviečia ir laukia

Renėjai

Pittston, Pa.

SLA 7 kuopos nariams pranešama, kad liepos mėnesį kuopos susirinkimas neįvyks, nes liepos 11 d. SLA 7 apskr., kartu su visomis priklausančiomis kuopomis, turės išvažiuoti j pikniką, gražiame Sans Suci parke.

Kviečiame visus atsilankyti j pikniką.

S. Norkus, sekret.

Bronx, N. Y.

Mirė Jonas Gegužis

Birželio 16 d. nuo širdies smugio staiga mirė lietuvis, Jonas Gegužis, sulaukęs 44 m. amžiaus ir gyvenęs Bronx, N. Y.

Velionis buvo sunus M. Gegužienės, SLA 126 kuopos ilgametės narės. Po pamaldų bažnyčioje J. Gegužis buvo šeimos, giminių ir artimųjų palaidotas j šv. Juozapo kapines, Staten Island, N. Y., kur palaidotas su religinėm apeigom.

Jo mirtį labai pergyvena žmona Olga, motina Marija, broliai Petras ir Albertas, se-

laivį ir skristi namo j Pittsburghą. Prisiminęs praleistas valandas su Worcesterio lietuviams, jaučiu pareigą padėkoti Sandaros ir Susivienijimo 57 kuopai ir valdybų nariams, ypač fin. sekretoriams, organizatoriams ir kitiems už naudingą darbą kuopai, o taip pat ir už gražų priėmimą.

Tuo pačiu reiškiu širdingą padėką mielam Juozui Krasinskui, Zemaiteičiams ir J. Svikalai už jų parodytą draugiškumą ir vaisingumą.

Povilas P. Dargis

SVEIKATOS SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ VEDA SVEIKATOS KOMISIJA:

DR. PETRAS ZALATORIS

DR. ALBINAS GRIGAITIS

NEKRAMTYKIM TABAKO

DR. PETRAS Z. ZALATORIS

Lietuvoje nemačiau, bet Amerikoje yra didokas skaičius tabako kramtytojų. Maži vaikai žinda didįjį pirštą ar nykštį, o suaugusieji, pasikiša po liežuviu saujaį tabako, kad kramto, kad čiulpia, kad net visas pasmakrys supasi. Beveik kiekvienam buse, ypač jo gale, gali užtikti tokių tabako kramtytojų, jeigu važiuoji j darbą arba namo.

Labai malonu, kad lietuvių tabako kramtytojų yra ne daug. Kai kurie Amerikon atvažiuavę mūsų broliai ir seserys persiėmė čia gyvenusių indijonų papročius. Moterų tabako kramtytojų man neteko matyti, bet teko sutikti kelis vyrus. Skaičiau, kad kitose tautos šj kudiškią papro-

tį pamėgdžioja ir gražioji lytis, visai nesuprasdama, kad nuo to jos saldžioji burna pasidaro labai karti ir negraži. Lietuvoje, atsimenu, vyrai tabaką uostydavo. Pasimms, budavo, žiupsnelį j miltus sumalto džiovinto ir pačio pabrūšausio tabako, prisikišę prie nosies ir patraukia. Jie labai gerai jausdavosi, kai tie tabako miltai grauždavo nosies nervų galus.

Tabako kramtymas ir uostymas ne tik jokios naudos neatneša, bet jis yra pavojingas kiekvieno sveikatai. Tabaką kramtančio vyro burna visą laiką pasmiduri. Jokia gražesnė moteris prie tokio vyro burnos nenorės prisiglausti. Ji turi pagrindo nuo

tokio vyro šalintis, nes jo burnoje jau paruoštas lidzas vėžiui vystytis ir augti.

Aną dieną skaičiau platų Minnesotoj esančios Mayo klinikos raportą apie šiuos nelaimingus vyrus. Nuo 1935 metų klinikon pagalbos įieškoti atvyko 55 stiprus vyrai. Gydytojai tuojau nustatė, kad jų burnoje jau buvo stiprų lidzą susisukęs vėžys. Kaip tik toj vietoj, kur dėdavo tabaką. Nuo vėžio ir gydytojai žmogaus dar negali išgelbėti. Nereikia patiems šios baisios ligos įieškoti. Skundžiamės, kai ji pati netikėtai ir nelaukiamai prišliena, o čia mes patys mokame pinigus, kišame ją j burną, o vėliau bėgame pas gydytojus, kad pradėjusį vėžį gydytų.

Nekramtykim tabako, tai ir vėžys rečiau mus aplankys.

PRISIMENAME MOKSLEIVIŲ FONDO

RĖMEJĄ

Neseniai suėjo penki metai, kai mirė Baltramiejus Zelvyš, buvęs SLA 44, Miami, Fla. kuopos narys.

Buvo gimęs Pamušų kai-

me, Joniškėlio parap., Panevėžio apskr. j Ameriką atvyko 1913 m. Po aštuonerių metų susituokė su Veronika Lenkaite. Pradžioje gyveno Clevelande, o vėliau persikėlė j Miami, Fla., kur 1960 m. birželio mėn. mirė po ilgesnės ligos.

Priklausė SLA 44 kuopai ir kitom organizacijom.

Velionio našlė, Veronika Zelviene, savo vyro atminimui, priklausiančią apdraudą \$150.00 paaukojo SLA Moksleivių Fondui.

Praėjus penkiems metams su didele pagarba prisimename velionį ir Veronikos Zelvienės gražų mostą, parodytą jaunimui ir Susivienijimui. Šis gražus V. Zelvienės pavyzdys rodo, kaip įvairiausios promogoms galime paremti mūsų jaunimą, siekiantį mokslo.

PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

New Yorko seime išrinkta Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos centro valdyba savo pirmame posėdy Chicagoje pasiskirstė pareigomis:

Jonas Jurkunas — pirmin. (paties seimo toms pareigoms išrinktas), Teodoras Blinstrubas — I vicepirm., Cezaris Modestavičius — II vicepirm., Danguolė Bartkienė — sekretorė, Mečys Šimkus — išdin.

Revizijos komisijon išrinkti dr. S. Biežis, inž. Jonas Gaižutis, ir Kazys Pocius.

ALT S-gos Tarybon išrinkti: V. Olienė, B. Paplėnienė, J. Bachunas, dr. J. Bartkus, B. Gediminas, K. Karpusis, J. Kasmauskas, V. Rastenis, dr. P. Svarcas, J. Smetona, A. Trečiokas, V. Abraitis, J. Česonis, dr. B. Nemickas, Ant. Senikas.

Seimo metu įvyko ir Vilties Seimo metu įvyko ir Vilties

ty.

TRADITIONAL ANNUAL

PICNIC AND DANCE

MUSIC BY BLACK SATINS ORCHESTRA

ALSO APPROPRIATED PROGRAM

Under the auspices of the 4th District of the

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

SUNDAY, AUGUST 1, 1965

BELLEVIEW GROVE PARK,

36 Lakewood Road, Waterbury, Conn.

A real good time to all promised by the Committee in Charge.

Rain or shine—picnic will take place—plenty shelter

KUR BUVO TREMIAMI LIETUVIAI 1941 METAIS

Lietuvių tauta savo istorijoje yra patyrusi daug nelaimių. Skaudžiausias nelaimis ji išgyveno 1940-1941 m. birželio mėnesiais ir per sekusius 25-rius mėnesius okupacijos metus. 1941 m. birželio mėn. įvykdyti masiniai lietuvių išvežimai, vėliau buvusios (po antrojo, 1944 m., bolsėvikų įsiveržimo į Lietuvą) deportacijos liudija, kad, siekiami sunaikinti tautą, bolsėvikai naudojo ir vis tebenaudoją vieną radikaliausių priemonių — išblaškyti lietuvių tautą po tolimus, mažai gyvenamus Sovietijos plotus.

Komunistų režime labiausia nukentė tos tautos, kurios turi didesnę tautinę kultūrą ir stipresnę tautinę sąmonę. Kaip lietuvių Vakaruose pabrėžta, bolsėvikų vadams buvo aišku, kad lietuvių tautiškis susipratimas ir nepriklausomo gyvenimo metu pasiekti laimėjimai, tai didžiosios klūtytys Lietuvą sovietizuoti.

Visi lietuviai su šurpu prisimena 1941 m. birželio mėn. klaukiųjų deportacijų dienas. Nuo 1940 m. rudens Lietuvos bolsėvikiškai vyriausybei pats svarbiausias uždavinys buvo sudoroti "antisovietinį ir socialinai svetimą Lietuvos elementą." Tokiam elementui aiškinti saugumo buvo sudaryta tam tikra sistema.

Ivano Serovo vaidmuo, pasirušimam išvežimams

Kaip iš Pabaltijo turi būti išvežtas vad. "prieštarybinis elementas." 1941 m. birželio 4 d. apie tai smulkia, slapta instrukciją pateikė auometinis Sov. Sąj. saugumo liaudies komisaro pavad. Ivanas Serovas. Vienu kartu keliasdešimt tukstančių nekaltų žmonių išvežimas į nežinią iš savo tėvynės yra nepaprastas

įvykis, sukrečias kiekvieną tautą. Todėl sovietinė operacija turėjo būti įvykdyta slapta ir kiek galima skubiau. Serovo instrukcija yra svarbus, būdingas dokumentas — ji lietuvių tautai ilgai prisimins. Šiuo metu svarbu žinoti, kad tas pats Ivanas Serovas už savo "darbus" buvo pakauštinatas, apdovanotas ordinu, o vėliau jau priešo ir savo karjeros galą. Šiais metais jis išmestas iš partijos ir traukiamas atsakomybėn už nusikaltimus.

Netenka abejoti, kad jis nebus kaltinamas už 1941 m. įvykdytą apie 40.000 lietuvių ir kelių dešimčių tukstančių latvių bei estų išvežimą. Primintina, kad budelių likimas vienodas — iš Sov. Sąj. slaptosios policijos savo mirtimi mirė tik vienas Dzeržinskis.

Pakrauti į vagonus ir išvežti į tolimas sritis

Lietuvių ir kitų pabaltiečių 1941 m. įvykdyti išvežimai buvo begalo skaudi operacija. Tukstančiai lietuvių, moterų, kūdikių ir senelių neišskiriant, buvo pakrauti į gyvulinius vagonus ir išvežti į Sov. Sąj. Iš pakrovimo stočių tremtiniai buvo pradėti vežti 1941 m. birželio 14 d. ir vežimas truko ligi birželio 22 d., iki vokiečių - sovietų karo pradžios. Dėl karo išvežimai turėjo būti sustabdyti. Išlikę dokumentai liudija, kad bolsėvikai nebutų pasitenkinę pirmuoju lietuvių išvežimu. Tai patvirtino antrajame sovietų okupacijos laikmetyje buvę nauji išvežimai.

Birželinų sukakčių proga verta prisiminti tas vietas, į kurias buvo išvežtos 1941 m. masinių išvežimų iš Lietuvos aukos. Pagal "L. Archy-

ve" (1952) paskelbtus nepilnus duomenis, 1941 m. birželio 14-22 dienomis Lietuvos tremtiniai buvo vežami 19 ešalonų su 871 vagonu.

Į Altajų — į stotis: Lokoti, Kulunda, Bijsk, Barnaul, Zabajnovo tuo metu išgabenta 441 vagonas su 15.375 lietuviams tremtiniais.

Į Sibiją — į stotį Novosibirsk nukreipti 159 vagonai su 5.565 tremtiniais.

Į Karelo — Suomii kraštą (Medvežja Gora) išvyko 67 vagonai su 2.345 tremtiniais.

Į Ukrainą, Starobelsk, išvyko 145 vagonai su 5.075

tremtiniais. Į Kazachstaną, į Makt Orenburgą, išvyko 29 vagonai su 1.015 tremtiniais.

Į Gudiją, Minską, buvo nukreipti 5 vagonai su 175 tremtiniais.

Į Oršą — 12 vagonų su 420 tremtiniais.

Sovietų trėmimai prašoka istorinius pavyzdžius tremiamųjų masių apimtini ir priemonių žiaurumu. Apskaičiuojama, kad nuo 1940 iki 1950 m. (atskaičius vokiečių okupacijos metus) komunistiniai trėmimai palietė vieną dešimtadalį lietuvių tautos. (E)

LIETUVOJ MIRĖ LEONAS RADVILA

(NEKROLOGO VIETOJ)

Artimųjų laiškas iš Lietuvos atnešė liudnį žinią, kad birželio pradžioje Kaune mirė gimnazijos mokytojas Leonas Radvila, sulaukęs bene 60 metų amžiaus.

Paskutiniu laiku Leonas buvo pakirstas sunkios ligos ir lyg jautė artėjančią gyvenimo pabaigą. Birželio 3 d. atsilankiusiems artimiesiems jis dar prisiminė draugus, gyvenančius Amerikoje ir perdavė savo atsisveikinimą:

— Pasakykit jiems, kad visa širdimi linkiu visiems sveikatos, laimės, džiaugsmo. Paraiškite, kad mes niekuomet, niekuomet nebesimatysime...

Tame pačiame laiške toliau rašoma:

"Man buvo graudu, ir su dideliu valios įtempimu stengiausi neparodyti ašarų. Na, mudu ir atsisveikinom, nes jis buvo pavargęs."

"Prieš metus jis buvo operuotas, po operacijos dar šiek tiek dirbo. Jam vėžys buvo išsiskaldęs viduriuos, kojose."

"Birželio 6 d. jau pamatėme laikraštį, kuriame žinoma, kad Leonas Radvila mirė. Nuėjau su plaukšte

tuipiu, o jis gulėjo karste toks ramus, rodo, besilinsintis be jokio skausmo šėšelio veide. Jis buvo kažkaip gražesnis, negu prieš keletą dienų, kai dar buvo gyvas ir labai kentėjo."

"Antradienį, birželio 8 d., palaidojome jį gražioje Panemunės kapinėse. Susirinko didelis pulkas žmonių: giminių, pažįstamų, mokytojų, jo mokinių. Net iš Raseinių buvo atvykę buvę jo mokiniai ir raseiniškių vardų gražiai atsisveikinimo savo buvusį mokytoją."

"Laidotuvės buvo gražios ir įspūdingos, tuo pačiu labai liudnos ir jaudinančios. Nors žmogaus gyvenimo baigtis visų laukia, naturalus dalykas, tačiau bepasilikantiems, ypač artimiesiems, yra tiesiog klaiku ir neapsakomai skaudu."

Leonas Radvila anksčiau, keletą metų yra gyvenęs Raseiniuose, kur gimnazijoje dėstė matematiką. Buvo ne tik geras mokytojas, dėstomo dalyko žinovas, bet dar pasižymėjo pedagoginiais gabumais ir puikiomis auklėtojo

savybėmis. Dalyvavo visuomenėje, ypač našiai darbavosi jaunimo tarpe.

Raseiniuose sukūrė šeimyninį gyvenimą su tos pačios gimnazijos mokytoja Julija Bliudžiute, kilusia iš marijampoliškių žinomos Bliudžių giminės. Radvilai augino sunešli, kurio, dėja, tėvai anksti neteko.

Giliame nuliudime liko žmona Julija, giminės, draugai ir artimieji. Netekus gyvenimo draugo, iš tolimo krašto mielai Julijai reikiama artimųjų gili ir nuosirdi užuojauta.

Tebus lengva gimtoji žemė ištikimam ir tauriam Lietuvos sunii Leonui.

Raseinietis

MIRĖ RASYTOJAS STASYS LAUCIUS

Birž. 15 d. lietuvių visuomenė vėl neteko žymaus kultūrininko ir rašytojo Stasio Lauciaus. Buvo gimęs 1897 m., spalio 11 d. Kelmėje, Raseinių apskr., taigi mirė sulaukęs 67 metų.

Pirmojo pas. karo metu išvyko į Rusiją ir teko būti fronte. Vėliau įstojo į Kijevo karo mokyklą. Grįžęs į Lietuvą, kaip savanoris, dalyvavo nepriklausomybės kovose. Išėjęs iš kariuomenės kapitono laipsniu, tapo mokytoju. Kartu bendradarbiavo spaudoje Stellos slapyvardžiu. Rašė eilijotas satyras ir scenai veikalus. Atskiromis knygomis yra išleista jo satyros eilėraščių rinkinys, eilėraščiai vaikams ir kelios dramos. Kai kurie jo veikalai buvo premijuoti ir daug kur vaidinti.

Pastaruoju laiku gyveno ir mirė Chicagoje. Palaidotas šv. Kazimiero kapinėse. Jo liudni ne tik šeima, bet ir visuomenė netekusi gabaus plunksnos darbininko. (R)

—: DAINORELIS :—

ŠIA NAKTELĖ

Šia naktele miego nemiegojau, Palankėlėj žirgelius daboju. Palankėlėj žirgelius daboju, Iš to kaimo mergele vijoju.

Oi mergele, balta lelijelė, O ar eisi už manes bernelio? Zadu eiti už tavęs, berneli, Čaila palikt tėvelio dvarėlį.

Mano tėvo tai gražus dvarėlis, Aplink kiemą vyšnelių sodelis, Aplink kiemą vyšnelių sodelis, Sodeliuose gegutė kukavo.

Sodeliuose gegutė kukavo, Ant dvarėlio jaunimėlis šoka. Šokit šokit, jaunas jaunimėli, Ir aš eisiu su savo mergele.

Kai aš šokau su kaimo berneliais, Tai jie mane į šaleles sklaistė, Tai jie mane į šaleles sklaistė, Nuo galvelės žalią rutą barstė.

Kai aš šokau su savo berneliu, Tai jis mane už rankelių vedė, Tai jis mane už rankelių vedė, Ant galvelės vainikėlį taisė.

PRAJODAMAS

Prajodamas bernelis pro klėtį, Subarskino klėtėlis langelį, Subarskino klėtėlis langelį, Pabudino jaunąją mergele.

Budinkis, kelkis, jaunoji mergele, Da-dar tavo linčiai neverpti, Da-dar tavo linčiai neverpti, Da-dar tavo drobėlės neausta.

Nesirupink, jaunas berneli, nesirupink, Tai bus mano linčiai suverpta, Tai bus mano linčiai suverpta, Tai bus mano drobėlės išausta.

LAIŠKAS IŠ ANGLIJOS

Knygas, kurias siuntėt dar negavau. Čia normaliai siuntiniai gaunami po poros mėnesių. Ką kalbėti apie siuntinius, jei net laišką iš Londono (19 mylių atstumas) gauti po 6-7 dienų.

Rašote apie kriminalinių nusikaltimų didėjimą jų didmiesty. Bet ir pas mus negerai. Plečiamai, žmogžudystės tai kasdieninis reiškinys. Žinoma, pas jus didesniai maste, nes amerikoni mėgstama visa ką mižiniška, pradedant dangoraižių ir baigiant banditizmu. Kaip pas jus, taip ir pas mus — dienos metu plėšia bankus, krautuves, užpuolėnija iždininkus, vežančius darbininkus išmokėti algas. Per paskutinį pusmetį nušovė net keletą policininkų, ko anksčiau nebuvo.

Ne geriau ir kituos Europos kraštuose, gal išskiriant skandinavus, bet ir ten plečiasi banditizmas, tik mažam mastu. Kai kuriose Londono gatvėse, sutemus, nelabai gali pasirodyti. Ne geriau ir Paryžiuje. Šių laikų jaunimas dirbti nenori, o gyventi nori gražiai. Tad lieka tik vogti ir plėšti. — Ką jie ir daro.

Aš vis dar dirbu, nes pensija tiek mažai, kad iš jos neprašygti. Kai nuo uždario atskaito išlaikymą, lieka tik smulkučiai kišenpinigiai. Vy-

riausybė primygtinai kala, kad pas mus aukščiausio lytiniai gaunami po poros mėnesių. Ką kalbėti apie siuntinius, jei net laišką iš Londono (19 mylių atstumas) gauti po 6-7 dienų.

Negalima kaltinti nei konservatorių, nei Wilsono, kalti patys darbininkai, kaip jus vadinat unijos. Jos vis reikalauja didesnių ir didesnių atlyginimų, amžinai skelbiant streikus.

Atrodo, jog darbiečių valdžia turi sunkumų. Jie rinkimus laimėjo tik keturių mandatų persvara. Per papildomus rinkimus prarado du, tai dabar turi tik dviejų balsų daugumą. Kai parlamente reikia praveisti balsavimą svarbiu reikalu, tai net iš ligonių atgabenama į parlamentą sergantį atstovą.

Prieš porą dienų parlamentas balsavo konservatorių įneštą biudžeto pakeitimą. Abi pusės gavo lygų balsų skaičių. Bet konservatorių spykeris savo balsu persvėrė darbiečių naudai.

B. Stalyns

ry rašalą įkrito mergele! Kas pašventory, kaip Katrė verkžino, kokia širdis bėra jos tēdama guodžiojosi. Motina karvy... Tokiā dalį paklojo, sese-tu verkė, o tėvas, girdėjau, le, o vaikā įkio j tokj vargā, pasi-kad bēda! — Motina, žinoma, gailisi gera!" (Bus daugiau)

ZEMAITĖ

MARTI

Tėsinys

Vyrams bešnekant, Katrė inėšė praustis ir taisėsi plūti pusrytį. Girdėdama vyrų kalbą, neiškentė neatsiliepusi:

— Ar jau kito dalgio nebėra visame bute? Tėvelis nuvažiavęs ir vienas viską nupirks, o Jonas tepiauna, aš iš vandens trauksiu. Atminkite, jog pasiliksim su pievomis, kaip ir su kiekvienu darbu: negana nesikeliate laiku, dar, mat, reikia abiem gaišti šokią dieną, kur visas svietas kruta iš paskutinės, o jūs po turgų vaikiositės!

— Tau nerupi... kaip aš liepsiu, taip turi būti!

— Taigi taigi, kaipgiš, laidyk čia gerklę!

— Anokia tu čia darbininkė — liežuviai tik laidyti.

Visi trys kartu sušuko ant Katrės. Ta tenkinosi, išsprukusi pro duris.

Po pusryčių vyrai, įsipykę j batus, kinkėsi arklus, taisė vežimą. Motina, krupštinėdama aplinkui, tarė:

— Reikia ir man važiuoti; turiu parduoti kvortą sviesto ir kiaušinių dešimtį.

— Kurgi ne! tokios dar be-truko! — subarė tėvas, — žinai, kaip pas mane? Boboms sėdėti užpekyje, nesivalioti kaip kantaplėms paskui vyrus, o parduoti, jei ką turi, mokėsime ir be tavęs. Duokš šen, įdėsiu gerai į vežimą.

Motina dairėsi. Nebenorėtu duoti savo parlavinio, bet tėvas varu glemžė iš klėties

puodelį sviesto ir krepšelį kiaušinių. Katrė pamąčiusi vėlek atsiliepė:

— Ką gi čia užsimanėt parduoti paskutinį kąsnį! Ką gi bešime subatomis per šienpiūtę?

— Tau tik viską suėsti terupi, — šoko tėvas, — o iš kur kapeiką paimsi? Džiaukis duonos turinti, ne sviesto!

— Jai daugiau niekas nerupi, kaip tik skanėstai, — prietarė motina.

Jonas nieko nesakė, nes ir jisai velytų verčiau suėsti, neko parduoti. Katrė, priėjusi prie vyro, prašė:

— Jonel, nupirk man nors svarelį muilo; reikia bent išsiskalbti šienpiutei.

Vėlek kaip dagį visiems paikišo. Tėvas spaudėsi:

— Tfu, po biasais, tokių dar pramonių betruko mano gyvenime!

— Giltinių straičiuška! — pridėjo motina, — amžių baigiu be muilo, o dėlto esu padėsi.

— Taigi taigi, kaipgiš! Visų ištaigų bereikia...

Išvažiavo. Motinai vėlek sugilo galva, įsiritu atgal į lovą. Katrė velėjo drabužius, šuti- nių ir krepšiuose su naščiais nešiojosi prie skalbyklos.

Kutvailiškių pievos išeina pailga lygme išilgai Ventos. Nuo sodos pusės kalvos ir keltuoti dirvonai, priešais.

kas, kurios, vingi aprietusios, ir vėl į kruvą susibėga, bet plaukti tikrai per potvynius tepakyla, o vasarą niuko ant vietos, pabliurusis dumblais ir purvynais, per tai ir pievos šlapios ir smukios, išdžiusta, tiktai pasitakius giedrai vasarai. Tankiai per šienpiūtę tyvaliuoja vanduo po žolyną pasruvęs, o jei kartais sodresnis lietus sudrožia, tada Venta beveizinti pakyla, išsilieja plačiau priduoda vandens šakom, ir susibursios visos per vieną pasijudina plaukti. Tuomet nuplukdo, nuneša pradalgės, kupčius ir kugius, o stačioji žolė, aptvinusi ligi viršūnių, lenkiama sraunomo vandens, susikloja gulščia ligi pat žemės. Tuomet šienaujantiems padaro nemaža šoros. Užtai nusekus pavasario potvyniam, stojus giedrai, atstu pirma šv. Jono subruzda jau sodiškaiki po ventas valiuoti.

Rytmetį, saulelei apšvietus pirmas spinduliais pušyno viršunes, apibėrus žemę spindinčiais rasos burbulėliais, sukilus paukšteliams čiulbėti, sustoję vyrai į burelį garsiai valiuo. Dainos atgarsis atsimušė pusnyje; antroje pusėje ligi sodos sklaidėsi vėl malonus garsas. Tas burulis dar nepabaigė tęsti, kitame režyje vėl užniko užti. Kitur dalgius skambino ir kleprojo.

Tokio užesio balsas kilo nuo žemės, kartu su balta migla sklido ore, mišo su vieverselio giesme, nuožė, nusi-skambėjo toli toli padangėse. Margoji gegelė papušynėje linksmi kukavo ir sukvakėjo. Ventos gelmėje, duburky-

je, pliaukštelėjo lydeka. Su pusryčiais pasirodė mergaitės, pasirengusios į darbą. Seimininkai su arkliais ir vežimais dauginosi į pievas; vežimo žabarus kamšoms, kur negalėjo įbristi; vežė iš namų lentas, visokias duris tiltams ir lieptams; per griovius dėlijo, taisė takus šienui išvilkti.

Piovėjai sušilę suplukę, vienmarškiniai, pasiraite, nusitvėrę į glėbį dalgiakotį, susilenkę brido išilgai rėžio, kono pasijudina plaukti. Tuomet sausimos nei pelkės. Kaip įniršė kareiviai arba kokie gal važudžiai kirtu su dalgio ašmenimis, klojo žolę į pradalgę, suko į šalį kaip kokią juostą, tęsė greta, o savo šluoži skyrė platų kelią. Kiekviename režyje du ar trys vyrai, eilėje, po kits kito, kinkavo ir kinkavo, visi pavieniui. Kitas pašlės sustoję, dalgį pasistatęs, suskambino, sužvangino, su pustykle per ašmenis sučerskino, kepūrę atsismaukęs, prkaitą nubrau- kė, diržą ant pilvo patampė, ir vėl dalgį į glėbį, ir vėl kinkavo.

Zolė dar pastyrusi kioksojo pradalgėje pasišiaususi, tarytum nenusimananti atkirsta jau nuo savo kelmo, nēmaž nenuleidusi nosies.

Mergikės įkandin vyrų šarpavo, kaip bitelės erskėtrožės, nelaukdamos nė žolės pavystant, lėkė į pelkę padėliotomis lentomis, arba kur pavikliuk murdėsi, brido pasikaisiusios, dumblais susitaškiosios, basos, kaip antys raudonnieks kojomis, nebudamos nieko, stumė su grėbliu pra-

Tėvynė

KAS GIRDET PAS MUS IR KITUR

TEVYNĖS SKAITYTOJAMS

Pranešu gerbiamiesiems skaitytojams, kad prasidėjus atostogoms, kurias turim suteikti SLA štabo tarnautojams ir spaustuvės darbininkams, savaitraštis "Tėvynė" nebus išleista Liepos-July 23 d., 30 d., Rugpjūčio-August 6 d. ir 13 d. Poastoginis "Tėvynės" numeris išeis Rugpjūčio-August 20 d.

Kuopos, turinčios tuo metu paskelbti bet kuriuos pranešimus, yra prašomos jau dabar juos atsiųsti Tėvynėi, kad jie galėtų būti atspausdinti dar prieš atostogas.

B. PIVARONIENĖ,
SLA Sekretorė

ALGIRDO KAULĖNO NETEKUS

Birželio 22 d., 12 val. Chicagoje po sunkios ligos mirė žurnalistas, rašytojas, veikėjas, "Laisvos Lietuvos" redaktorius A. Kaulėnas.

Buvo gimęs 1912 m. kovo 27 d. Subačiuje, Panevėžio apskr. 1935-39 m. studijavo teisę Vytauto Didžioji. Universitete. Teisių fakultetą baigė įsigydamas diplomuoto teisininko vardą. Po to porą metų mokytojavo, o 1942-44 m. buvo Panevėžio dramos teatro direktorius. 1944 m. pasi-

traukė į Vokietiją, 1947 m. atvyko į Angliją, o vėliau į Ameriką.

Nuo 1930 m. bendradarbiavo spaudoje. Buvo redaktorium Panevėžio Balso, Britanijos Lietuvos, Tėvų Žemės ir Laisvos Lietuvos.

Jis parašė šiuos veikalus: Aūdai, Sielos rauda, Pavergtieji Broliai, Mižiniai, Sapnas, Ziedas ir komediją Mahara-dža.

Atvykęs į Ameriką įsijungė į SLA veiklą ir labai įvertino SLA reikšmę. 1959 m. suorganizavo naują SLA 375 kuopą, kuri savo veikla iki šiol rodė pasigerėtiną pavyzdį.

Giliume nuliudime paliko žmoną Stefaniją, sūnų Gėdminą ir sūnų dr. Mindaugą su šeima.

Netekus A. Kaulėno lietuvių visuomenė nustojo karšto patrioto, aktyvaus veikėjo, o Susivienijimas gabaus ir užsitarnavusio organizatoriaus.

D.

SLA JAUNUOLIŲ KOMISIJOS POSĖDIS

Jaunuolių Komisijos posėdis kviečiamas liepos 11 d., sekmadienį, 3 val., SLA centre, 307 W. 30th St., New Yorke.

Komisijos nariai prašomi atvykti į posėdį, ypač gyvenantieji arčiau New Yorko.

ATIDĖTAS ORGANIZATORIŲ PASITARIMAS

Kviestas birželio 26 d. SLA 5 apskr. organizatorių pasitarimas New Yorke, iškilus nenumatytom kliutim, neįvyko. Apskrities valdyba jį nukėlė rudenį.

VLIKO RAŠTINĖ KITOSE PATALPOSE

Iki šiol VLIKo raštinė buvo įsikurusi 33 W. 42nd St., New Yorke. Neseniai ji tapo perkelta į tuos namus, kuriuose yra Lietuvos Laisvės Komitetas: 29 W. 57th St., Fl. 10, New York, N. Y. 10019 Tel. PL 3-6628.

Rašant VLIKui — Supreme Committee for Liberation of Lithuania, prašoma naudoti pastarąjį adresą.

TRAGISKO ŽYGIO MINEJIMAS

Mūsų didvyrių lakunų, Dariaus ir Girėno tradicinis minėjimas įvyks liepos 17 d., šeštadienį, 3 val. popiet, prie Dariaus-Girėno paminklo, Lithuania Square, Union Ave. ir So. 2nd St., Brooklyne.

Invokaciją sakys kun. Ant. Račkauskas, himnus giedos solistė Leonė Jodytė - Matthews, pagrindinis kalbėtojas — Lietuvos gen. kons. New Yorke, Vytautas Stašinskas; taip pat kalbės adv. Steponas Bredes; Moterų Vienybės pirmin. Helen V. Kulber; dail. Jurgis Juodis, Br. Spudienė, P. Montvila ir J. Saltis. Taip pat žodį tars ir organizacijų atstovai.

Nuoširdžiai kviečiame visas patriotines draugijas su U. S. ir Lietuvos vėliavomis ir pasiskirus asmenis dalyvauti minėjimo iškilimėse.

Komitetas

LIETUVIO KNYGA ANGLŲ KALBA

Norintieji įsigyti lietuvių autoriaus J. Gładiaus parašytą anglų kalba romaną "House Upon The Sand", gali gauti parašę autoriui, 1314 Maltman Ave., Los Angeles, Cal. 90026, arba kreipiantis pas knygos platintojus. Knygos kaina \$3.95.

TEVYNĖS SKAITYTOJAMS

Pranešdami Tėvynėi apie savo adresą pakaitimą, kartu malonėkit nurodyti ne tik naują, bet ir seną adresą.

Taip pat prie adreso žymėkite ir savo vietovės ZIP CODE numerį, nes to reikalauja paštas.

JUOZO BAGDONO TAPYBOS DARBŲ PARODA

buvo atidaryta liepos 2 dieną Maspetho liet. parap. salėje.

Paroda atidaryta šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 11 val. ryto iki 9 val. vakaro. Kitomis dienomis nuo 7 iki 9 val. Parodos komitetas kviečia lietuvius atsilankyti.

PARAMA VLIKUI

ALT valdyba nutarė paskirti VLIKui \$5,000.00 paramos Lietuvos laisvinimo akcijai vykdyti. Šiais metais anksčiau jau buvo pasiūsta 7,000 dol.

KITI ALT VALDYBOS NUTARIMAI

Apsvarstytas Clevelando ALT skyriaus atsišaukimo-rezoliucijos projektas "I geros valios amerikiečius", kuriuo yra keliamas Lietuvos išlaisvinimo klausimas. Nutarta priimti dėmesin ir pranešti savo sugestijas.

MIRĖ PEDAGOGĖ ONA KRIKŠČIUNIENĖ

Tik paminėjusi savo amž. 70 metų sukaktį, birželio 21 d. mirė žymi visuomenininkė ir pedagogė Ona Krikščionienė - Petrauskaitė, buvusio Žemės Ukio ministerio Jurgio Krikščiono žmona. Buvo gimusi 1895 m. Gimnaziją baigė karo metu Voroneže, o istorijos ir pedagogijos mokslus išėjusi Friburgo universitete, Šveicarijoje. Nepriklausomybės metais mokytojavo Siaulių gimnazijoje, Kaukazo mokykloje, tremtyje — Detmoldo ir Pinnebergo gimnazijose, Chicagoje mokytojavo Aukšt. Lituanistinėje mokykloje. Uoliai darbuosi kaip pedagogė netik mokyklose, bet ir spaudoje rašė auklėjimo ir mokyklos klausimais

MIRĖ LATVIŲ RAŠYTOJAS

Birželio 11 d. Clevelande mirė latvių rašytojas Emils Skujenieks. Buvo didelis lietuvių draugas ir rėmė abiejų tautų draugystę. Gerai mokėjo lietuvių kalbą ir kurį laiką mokytojavo Lietuvoje. Taip pat tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Rašė noveles. Buvo išvertęs keletą lietuvių autorių knygų į latvių kalbą ir tuo prisidėjo prie supažindinimo latvių su lietuvių literatūra.

DEMESIO ALT SKYRIAMS

ALT skyriai, kurių valdybos pasikeičia per metinius susirinkimus, labai prašomi tuoj pranešti valdybos narių pareigas ir adresus ALT centrui.

Atsiųsta paminėti

Lietuvių Dienos, paveiksluotas žurnalas, No. 5, 1965 m. gegužės mėn. Numeris skirtas Čiurlionio Ansamblio 25 metų sukakčiai paminėti.

Pranumerata metams \$6.00. Adresas, 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029.

NEW YORKO LIETUVIAI RUOŠIASI PROTESTO ŽYGIAMS PRIEŠ SOVIETUS

New Yorko lietuvių jaunimo pastangomis birželio 25 d. Apreiškimo parap. salėje Brooklyne, įvyko lietuvių organizacijų atstovų platesnis pasitarimas aptarti protesto žygiams prieš Lietuvos okupantus.

Iniciatoriai pateikė septynių punktų programą, pagal kurią numatyta dar šiais metais suorganizuoti viešą lietuvių demonstraciją Madison Square Gardens, New Yorke, suruošti masinę lietuvių eiseną prie Jungt. Tautų, įteikti rezoliucijas Jungt. Tautom, pagarsinti lietuvių tautos reikalavimus didžiojoje amerikiečių spaudoje, per televiziją ir radio stotis.

Visi susirinkusieji pritarė siūlomai programai ir nutarė jaunimo pastangas remti aukomis ir darbu.

Tiems darbams vadovauti komitetą sudaro A. Mažeika, Algirdas Budreckis, A. Snieckus, R. Kezys. (R)

GRAŽIOS ALTO PASTANGOS LIETUVOS REIKALAMS

Birž. 18 Chicagoj. ALTO valdybos posėdy, pirm. L. Šimutis painformavo apie atliktus gegužės - birželio mėn. darbus. Buvo paruošta ir duota atitinkami nurodymai ALT skyriams ir organizacijoms reikšti protestus teisėtomis priemonėmis dėl Lietuvos ir kitų dviejų Baltijo kraštų. Atitinkamomis rezoliucijomis prašyta JAV vyriausybės dėti pastangas paskubinti Lietuvai ir kitoms Baltijo valstybėms gražinti laisvę.

Drauge su latviais ir estais buvo išrupinta JAV Atstovų Bute ir Senate birž. 14 d. "Baltijos Diena" (Baltic Day). Ta proga eilė kongresmanų ir senatorių pasakė reikšmingų kalbų.

ALT pastangomis Užsienio Komitete prie JAV Atstovų Buto apie Lietuvos pavergimą ir dabartinę jos buklę sovietinių okupantų vergijoje liudijo gegužės 18 d. kongresmanas W. T. Murphy. Jis įteikė komitetui platų ALT pirm. L. Šimučio pareiškimą, patvirtindamas iš savo pusės neabejotinai klaidingą sovietų okupacinę politiką.

W. T. Murphy kalba ir L. Šimučio pareiškimas yra užprotokuluotas ir paskelbtas to komiteto leidiny "Hearings before the Subcommittee on Foreign Affairs House of Representatives."

ALT padarė žygius Senato Užs. Reik. Komit., kad sprendžiant konsularines sutarties patvirtinimo klausimą tarp JAV ir Sov. Sąj., kad būtų atsižvelgta į Lietuvos reikalus ir nepažeistas jos suverenumas tarptautinėje padėtyje.

Tuo klausimu gautas Sena-

ALT pastangomis buvo užsakyta ir išrupinta iš JAV kongreso 3,000 egzempliorių Vasario 16 d. proga pasakytų kalbų Atstovų Bute ir Senate Lietuvos okupacijos klausimu. Visas tos dienos "Congressional Record" numeris yra išimtinai paskirtas tik Lietuvos reikalui. Šis oficialus JAV Kongreso ir Senato leidinys yra ALTO išsiuntinėtai visai amerikiečių spaudai, bibliotekoms, universitetams, pavieniams politikams, veikėjams, lietuvių organizacijoms ir paskiriems asmenims.

Tame pat posėdy išklaustyta fin. sekret. J. Talalo pranešimas apie ALT finansinį

stovį ir kitus svarbesnius reikalus — ALT skyrių veiklą ir kt.

Apsvarstytas taip pat New Yorko jaunimo iniciatyvinės grupės "Lietuvių už Nepriklausomybę Laikino Vykdomojo Komiteto" kvietimas dalyvauti to komiteto pasitarime surengti New Yorke masinę protesto demonstraciją prie Jungtinių Tautų ir kitur, reikalaujant Lietuvos išlaisvinimo.

Nutarta pavesti ALT New Yorko skyriui dalyvauti šį klausimą svarstant ir sudarant žygio planą.

Metinį ALT suvažiavimą nutarta kviešti Chicagoj spa-

stovį ir kitus svarbesnius reikalus — ALT skyrių veiklą ir kt.

Apsvarstytas taip pat New Yorko jaunimo iniciatyvinės grupės "Lietuvių už Nepriklausomybę Laikino Vykdomojo Komiteto" kvietimas dalyvauti to komiteto pasitarime surengti New Yorke masinę protesto demonstraciją prie Jungtinių Tautų ir kitur, reikalaujant Lietuvos išlaisvinimo.

Nutarta pavesti ALT New Yorko skyriui dalyvauti šį klausimą svarstant ir sudarant žygio planą.

Metinį ALT suvažiavimą nutarta kviešti Chicagoj spa-

"LIETUVIAI GYVENA VILTIMI"

ĮSPUDINGO KONCERTO PASIKLAUSIUS

Lietuvos kovų 25 metų sukačiai paminėti ir jos didvyrių laisvės kovotojams pagerbti, birželio 13 d., Chicagoj Lietuvių Opera pastatė Verdi Requiem ir Br. Markačiaio Vilniaus Varpai.

Koncerto išvakarėse Marquette Park liet. bažnyčioj ir prie Dariaus - Girėno paminklo susirinko didelė žmonių minia ir jaunimo, gražaus lietuvių atžalyno su vėliavomis ir organizacijų ženklais. Parodė, kaip lietuviai pasaulyje giliai atjaučia savo tėvynės tragišką, bet ne beviltišką buklę.

Requiem ir Vilniaus Varpų pastatymas, mižiniškos minios aktyvaus, atrodė didingas. Visi jautė širdy garbę būti tos tautos nariu, kuri net išievojį įstengia tokiu dideliu užmojumu atlikti ir j tokias melodijų aukštumas žmogaus sielą iškelti.

Visa erdvoji scena, kurios šonose stovėjo mūsų trispalvės, buvo užpildyta 85 simfoninio orkestro muzikantais ir 152 jungtinių choro dalyviais. Jungtinį chorą sudarė A. Steponavičienės ansamblis, Vyčių choras, Liet. vyrų ir moterų chorų dalyvių ir Tėviškės parap. choras.

Chorus ypatingai praturtino mūsų pirmąjį solistai: D. Stankaitytė, A. Stempuzienė, St. Baranauskas ir J. Varnelis. Po rinktinių solistų kvarteto ir galingo jungtinio choro su simfoninio orkestro pagyda pildomi Verdi Requiem skambėjo įspudingai. Gėdrią nuotaiką dar stiprinio dainininkų ir dainininkių vienodas apdaras: baltas — motery, o juodas — vyrų.

Nemažesnis įspudis buvo klausant Vilniaus Varpų. Čia stebino Br. Markačiaio kurybinis pajėgumas. Vilniaus Varpams choristės scenoje pasirodė margaspalviais tautiniais rūbais, o vyrai juodais

kostiumais.

Vilniaus Varpuose dalyvavo solistai: P. Bičkienė, A. Giedraitienė ir A. Brazis.

Visas šis didingas parengimas buvo suorganizuotas Chicagoj Lietuvių Operos. Chorus paruošiant labai daug įdėjo savo sielos dirigentas ir meno vadovas A. Kučiūnas, padedant chormeisteriams: A. Steponavičienėi, A. Gečiui, F. Stroliai ir B. Prapolianui.

Apie šį didingą koncertą labai gražiai atsiliepė Chicagoj amerikiečių spauda. Chicago Sun-Times dienraštis savo trečiadienio, birž. 16 d. numerį straipsnį užvardino — "Lithuanians Live in Hope."

Pov. Dirkis

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

Išleistas 1915 m.

6007 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio
Gausiai iliustruotas laikraštis, išeinąs 3 kartus į savaitę, — pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumeratos kaina metams — \$11.00, pusei metų — \$6.00
Bandymui — 2 savaites siunčiame nemokamai.
— Leidžia —
Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Vltb

JAU IŠEJO NEPAPRASTAI DOMI KNYGA

Lietuvių Iševija Amerikoje

Parasė STASYS MICHELSONAS

Tokios knygos pas mus dar nebuvo. Ji turi 512 puslapių, gausiai iliustruota ir apima mūsų iševiją visoje Amerikoje — nuo Kanados iki Argentinos. Ji parodo, kad iševija prasidėjo 17-ame šimtmečiu, bet pirmutinė jos banga dingo; yra tik legenda, kad šiekėlė Amerikoje musiečiai dar pastatė "Aušros" miestą, vėliau virtusį New Amsterdamu ir dar vėliau New Yorku.

Taip pat sužinome, kad pirmieji lietuviai plaukė Jūromis 3 mėnesius, ir išlipę Amerikoje rado ne aukso kalnus, bet sunkų vargą. Kai kurie jų iš New Yorko pėsti į pietų Pensilvanijon anglių kasti. Tenai prasidėjo pirmosios kolonijos ir draugijos, o kurtis socialistų kuopos, kurios vėliau sudarė Sąjungą. Jie pirmieji pradėjo leisti laikraščius ir kurti mokyklėles. Lygiagrečiai veikė laisvamaniai ir kerūsi parapijos. Bet kai vyskupai ėmė savintis musiečių katalikų nuosavybes, bažnyčiose prasidėjo muštynės; dėlto sumanyta kurti nepriklausomas arba tautiškas parapijas. Tarp vienu ir kitu ėjo smarkios rungtynės.

Bet iševija rūpinosi ir Lietuvos likimu. Ji gausiai aukėjo pinigų caro valdžiai nuversti ir sudėjo milijonus nepriklausomai Lietuvai.

Knygoje parodyta, kaip atsirado mūsų didžiosios organizacijos, kaip gimė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir kodėl Amerikoje jai nesiseka. Bet tai tik mažą knygos turinio dalį. Medžiaga jai buvo renkama 40 metų. Patirtina kiekvienam ją įsigyti. Puiki knyga dovanoms.

„arduodama be pelno. Gražiais kietais apdarais kaina \$5.00; minkštais apdarais — \$4.00 —
Užsakymus prašome siųsti šiuo adresu:
K E L E I V I S
884 E. Broadway Boston 27, Mass.

NAUJIENOS

Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnėje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.
NAUJIENOS spausdina vėliausias, tiksliausias ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.
NAUJIENOS spausdina svarbiausias lietuvių gyvenimo reikalus liečiančius straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyrių leidžia visiems pareikšti savo nuomonę.
NAUJIENŲ pranumerata yra tokia: JAV ir Kanadoj — \$13.00 metams, \$7.00 — pusei metų. Kitose valstybėse — \$16.00 metams, \$8.00 — pusei metų, Chicagoj — \$15.00 metams, \$8.00 — pusei metų.
NAUJIENAS gausite, jei pasiūsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu.

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

B. PIVARONAS, SLA Sekretorė